

ΟΙ ΑΠΕ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2014 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Σάββας Σεϊμανίδης

Πρόεδρος EREF

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, Αγαπητέ Γιάννη,

Κυρίες και Κύριοι,

Καταρχήν θα ήθελα να ευχαριστήσω το IENE για την πρόσκληση να παρουσιάσω στο 19^ο Συνέδριο Ενέργεια και Ανάπτυξη, σ' αυτή την τόσο σημαντική ετήσια συνάντηση – θεσμό του ενεργειακού τομέα στη χώρα μας, το πως αντιλαμβάνεται η EREF και γενικότερα η Ευρωπαϊκή βιομηχανία των ΑΠΕ το μέλλον της ανανεώσιμης ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα μετά τις σημαντικές αποφάσεις που ελήφθησαν στην πρόσφατη σύνοδο του Συμβουλίου της Ευρώπης .

Και μπαίνω αμέσως στο θέμα.

Απέναντι στις προκλήσεις της μείωσης της εξάρτησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης από εισαγόμενη ενέργεια, της αύξησης της καθαρής ανάπτυξης και της απασχόλησης και της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, το πακέτο Ενέργεια - Κλίμα 2030 στο οποίο συμφώνησαν οι αρχηγοί των χωρών μελών της ΕΕ μετά από εισήγηση της απελθούσας Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι τουλάχιστον απογοητευτικό και συνιστά σημαντική απόκλιση από τη μέχρι τώρα πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς ένα βιώσιμο ενεργειακό σύστημα βασισμένο στις ΑΠΕ.

Κύρια χαρακτηριστικά της νέας στρατηγικής στην ενέργεια στον ορίζοντα του 2030 είναι η μείωση του ρυθμού ανάπτυξης των ΑΠΕ, η έμμεση πλην σαφής ενθάρρυνση της χρήσης του άνθρακα

και της πυρηνικής ενέργειας, έστω και με υψηλότατο κόστος, και η διαφοροποίηση των πηγών τροφοδοσίας και των οδύσεων του εισαγόμενου φυσικού αερίου.

Η περιβαλλοντική διάσταση της νέας στρατηγικής εστιάζεται κατά κύριο λόγο στη μείωση των εκπομπών των αερίων του Θερμοκηπίου μέσα από την υιοθέτηση δεσμευτικών στόχων σε Ευρωπαϊκό αλλά και σε Εθνικό επίπεδο, που όμως υπονομεύονται από τον σχεδιαζόμενο τρόπο επίτευξής τους

Επίσης, στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης μιας ενιαίας Ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας και της διαφοροποίησης των εξωτερικών πηγών της ενεργειακής της τροφοδοσίας προωθούνται νέοι διασυνδετήριοι αγωγοί ηλεκτρισμού και αερίου μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με στόχο τη διευκόλυνση και τη διεύρυνση του διασυνοριακού εμπορίου ενέργειας- χωρίς όμως να διασφαλίζεται ένα καλύτερο επενδυτικό περιβάλλον για τις ΑΠΕ αλλά και χωρίς να αντιμετωπίζεται μεσοπρόθεσμα η εξάρτηση της Ευρώπης από εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα με τη σειρά τους.

Το 2013, ήταν ο έκτος συνεχής χρόνος κατά τη διάρκεια του οποίου τα ανανεώσιμα αντιπροσώπευσαν την πλειοψηφία της νέας εγκατεστημένης ηλεκτρικής ισχύος, και μάλιστα σε ποσοστό 72 %. Αυτό δεν θα μπορούσε να έχει συμβεί εάν δεν είχαν τεθεί, πριν από δεκαπέντε χρόνια περίπου, οι βάσεις για μια σταθερή και προβλέψιμη πολιτική για τις ΑΠΕ με σχετικές αποφάσεις των Ευρωπαϊκών Θεσμών.

Μέχρι το τέλος του 2013 η βιομηχανία των ΑΠΕ είχε δημιουργήσει 1,25 εκατ. θέσεις εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση με υψηλή προστιθέμενη τοπική αξία και πολυδιάστατη συμμετοχή πολιτών. Η ανάπτυξη αυτή συνέδραμε ουσιαστικά και στην προστασία του περιβάλλοντος μέσα από την μείωση των εκπομπών των αερίων του Θερμοκηπίου, όπως επίσης και στη βελτίωση του Ευρωπαϊκού Εμπορικού Ισοζυγίου μέσα από την αξιοποίηση εγχώριων πόρων και τη μείωση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων κατά περισσότερο από 550 δις. ευρώ.

Όμως το 2013, ήταν το έτος κατά το οποίο εντάθηκαν και οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων πολιτικών για τις ΑΠΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε αντίθεση με ότι συνέβαινε σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο, ένας αριθμός κρατών-μελών αποφάσισε να μειώσει την υποστήριξη για τις ΑΠΕ ιδιαίτερα στον τομέα του ηλεκτρισμού.

Στοχεύοντας στην ανάσχεση της περαιτέρω ανάπτυξης των ΑΠΕ, η αναμόρφωση των Εθνικών πλαισίων στήριξης τους στις περισσότερες χώρες περιλάμβανε μόνιμες αναδρομικές περικοπές εσόδων των παραγωγών ΑΠΕ και άλλα, σοβαρά περιοριστικά μέτρα που ελήφθησαν απότομα, κλόνισαν την εμπιστοσύνη των επενδυτών και αύξησαν τα τραπεζικά premiums.

Λίγες μόνο χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσάρμοσαν τα πλαίσια στήριξης των ΑΠΕ επί τη βάσει προγραμμάτων που είχαν στόχο να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των πολιτικών υποστήριξης των ΑΠΕ.

Οι αλλαγές μπορούν να αποδοθούν σε διάφορους λόγους, που όμως δεν έχω το χρόνο να αναπτύξω εδώ.

Η αναθεώρηση των πολιτικών των κρατών-μελών για τις ΑΠΕ, απεικονίστηκε στις σκέψεις, τις προτάσεις και τις αποφάσεις, αρχικά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και στη συνέχεια του Συμβουλίου της Ευρώπης, ιδιαίτερα σε αναφορά με :

- ✓ τη νέα στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ενέργεια και το Κλίμα στον ορίζοντα του 2030 , αλλά και με
- ✓ τις νέες κατευθυντήριες γραμμές για τις Κρατικές Ενισχύσεις στην ενέργεια και το περιβάλλον για την περίοδο 2014-2020.

Πιο συγκεκριμένα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε, σχεδόν στο σύνολό της, την πρόταση της απελθούσας Ευρωπαϊκής Επιτροπής και κάλεσε τους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα κράτη-μέλη να θεσπίσουν με χρονικό ορίζοντα το 2030:

- ✓ Δέσμευση για μείωση κατά τουλάχιστον 40 % των εκπομπών αερίων ρύπων τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε Εθνικό επίπεδο
- ✓ Αύξηση της συμμετοχής των ΑΠΕ τουλάχιστον στο 27 % της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ενέργειας, δεσμευτική σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, χωρίς όμως δέσμευση σε Εθνικό επίπεδο
- ✓ Ενδεικτική και μόνο αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας στο 27 % τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε Εθνικό επίπεδο

Αντίθετα, η τελευταία απόφαση του απελθόντος Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου παρέμεινε προσηλωμένη στην προγενέστερη στοχοθεσία του 2009 και ζητούσε :

- ✓ Τρεις δεσμευτικούς, αλληλένδετους στόχους για τις εκπομπές αερίων του Θερμοκηπίου, τις ΑΠΕ και την Ενεργειακή αποδοτικότητα
- ✓ Στα επίπεδα τουλάχιστον 30% για τις ΑΠΕ, 40 % για τις ΕΑΘ (Εκπομπές Αερίων Θερμοκηπίου) και 40 % για την ενεργειακή αποδοτικότητα.

Η EREF συντάσσεται απολύτως με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Εκτιμά ότι ο στόχος της μείωσης κατά 40% των εκπομπών αερίων του Θερμοκηπίου (ΕΑΘ) στον οποίο συνέκλιναν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, είναι, κατ' αρχήν, εξαιρετικά ανεπαρκής σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες για μία ταχεία και ομαλή μετεξέλιξη του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξής του.

Επιπλέον, υπάρχουν πολλές αμφιβολίες για το αν αυτός ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί με την αξιοποίηση των εργαλείων που συμφωνήθηκαν, καθόσον οι συμφωνίες αυτές περιέχουν πολλές ασάφειες και «παραθυράκια».

Όσο αφορά στον ενδεικτικό και μόνο στόχο της κατά 27 % αύξησης της ενεργειακής αποδοτικότητας μέχρι το 2030, η EREF εκτιμά ότι δεν αποτελεί επαρκές κίνητρο για την υλοποίηση επενδύσεων στον τομέα αυτό, καθώς δεν αναμένεται να έχει κάποια ουσιαστική επίδραση στα όποια σχετικά νομοθετικά και διοικητικά πλαίσια πρόκειται να αναμορφωθούν ή να δημιουργηθούν στο μέλλον.

Ο στόχος της επίτευξης ελάχιστης συμμετοχής 27 % ΑΠΕ στην ακαθάριστη κατανάλωση ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι το 2030, όχι μόνο δεν δίνει μία νέα προοπτική για τις ΑΠΕ, αλλά θέτει εν αμφιβόλω και την ίδια την επίτευξη αυτού του ιδιαίτερα χαμηλού επιπέδου με τα υφιστάμενα και τα προβλεπόμενα εργαλεία και πλαίσια.

Παρ' όλον ότι ο στόχος αυτός χαρακτηρίζεται δεσμευτικός σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, τούτο δεν προκύπτει από τα συμφωνηθέντα. Δεν υπάρχουν, ούτε προβλέπονται θεσμικά «εργαλεία» τα οποία να ελέγχουν και να διασφαλίζουν την επίτευξη του στόχου. Παραδείγματος χάριν, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στρεφόμενη εναντίον του εαυτού της, εάν ο στόχος δεν επιτευχθεί.

Μέσα από την θεσμοθέτηση νέων Κατευθυντήριων Γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στην ενέργεια και το περιβάλλον για την περίοδο 2014 – 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε νωρίτερα αποφασίσει να αλλάξει τα κριτήρια για την έγκριση σχημάτων οικονομικής υποστήριξης για τις ΑΠΕ, αγνοώντας τις σχετικές ρυθμίσεις της οδηγίας 2009/28 η οποία εξακολουθεί να παραμένει εν ισχύ.

Σύμφωνα με τις νέες Κατευθυντήριες Γραμμές αλλά σε αντίθεση με πρόσφατη απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου τα Κράτη-Μέλη δεν έχουν πλέον την ευχέρεια να επιλέγουν εκείνο τον μηχανισμό κρατικών ενισχύσεων τον οποίο θεωρούν καταλληλότερο για την εφαρμογή των εθνικών σχεδίων δράσης για τις ΑΠΕ για το 2020.

Συγκεκριμένα οι νέες κατευθυντήριες γραμμές υπαγορεύουν τα εξής :

- ✓ Τα συστήματα FIT καταργούνται και μπορούν να εφαρμόζονται μόνο για μικρά συστήματα ΑΠΕ. Αντίθετα, με μεταγενέστερη απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εγκρίνεται υψηλό FIT για την Πυρηνική Ενέργεια (δημόσια χρηματοδότηση θερμοηλεκτρικού σταθμού Hinkley Point 3,2 GW στη Μεγάλη Βρετανία με 92 £ / MWh για 50 χρόνια).
- ✓ Από το 2017 όλες οι εγκαταστάσεις ΑΠΕ ισχύος μεγαλύτερης του 1 MW (6 MW για τα Αιολικά) θα λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση μέσω τεχνολογικά ουδέτερων διαδικασιών ανταγωνιστικών προσφορών

Η EREF εκτιμά ότι οι νέες κατευθυντήριες γραμμές :

- ✓ Αφαιρούν, ως μη έδει, από τα Κράτη-Μέλη τη δυνατότητα επιλογής του μηχανισμού στήριξης ΑΠΕ που εκείνα κρίνουν ως τον πλέον κατάλληλο, σε αντίθεση με την ισχύουσα Ευρωπαϊκή νομοθεσία που τους δίδει το δικαίωμα αυτό
- ✓ Επιβάλλουν ένα και μοναδικό μηχανισμό στήριξης για τις ΑΠΕ που δεν έχει αποδεδειγμένο ιστορικό επιτυχούς χρήσης για μεγάλα χρονικά διαστήματα
- ✓ Θέτουν εν αμφιβόλω την επίτευξη των στόχων για το 2020 και κατ'επέκταση και αυτών για το 2030. Καταλυτική ως προς το σημείο αυτό θα είναι η τήρηση ή μη της δέσμευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι η εφαρμογή των νέων κατευθυντήριων γραμμών θα αναφέρεται μόνο σε νέα και δεν θα καταλαμβάνει αναδρομικά υφιστάμενα, εν λειτουργία έργα ΑΠΕ.

Η EREF υιοθετεί απολύτως και υποστηρίζει την προγραμματική δήλωση του νέου Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αναδείξει την Ευρώπη ως πρώτη δύναμη στις ΑΠΕ.

Γι' αυτό και η EREF παρακολουθούσε και θα συνεχίσει:

- ✓ να καταγράφει την πορεία του κάθε Κράτους-Μέλους για την επίτευξη των στόχων των εθνικών σχεδίων δράσης για το 2020
- ✓ να επισημαίνει προς τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς και τα κράτη –μέλη πιθανές αποκλίσεις από τους στόχους αυτούς
- ✓ να αναλύει τα αίτια που τις προκαλούν, και
- ✓ να προτείνει ρυθμιστικά μέτρα σε ευρωπαϊκό αλλά και εθνικό επίπεδο για τη διασφάλιση της επίτευξής τους.

Επίσης, η EREF θα συνεχίσει να υπερασπίζεται τα συμφέροντα των ανεξάρτητων παραγωγών ΑΠΕ μαχόμενη εναντίον της μονομερούς εφαρμογής αναδρομικών ή άλλων ρυθμίσεων που στοχεύουν είτε στην περαιτέρω μείωση των συμβολαιοποιημένων τιμών πώλησης ηλεκτρισμού (FIT) υφιστάμενων έργων ΑΠΕ είτε στην κατάργηση της προτεραιότητας έγχυσης της ηλεκτρικής ενέργειας των έργων αυτών στο δίκτυο.

Θα συμβάλει επίσης στη διατήρηση και την αναβάθμιση σταθερών και λειτουργικών πλαισίων στήριξης για τις ΑΠΕ, και, σε συνεργασία με τους εθνικούς συνδέσμους – μέλη της, θα μελετήσει και θα εκπονήσει σενάρια ανάπτυξης των ΑΠΕ και εφικτούς στόχους στον ορίζοντα του 2030. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπάρξει στοχοθεσία σε εθνικό επίπεδο, έστω και αν αυτή δεν είναι δεσμευτική.

Σ' αυτό θα βοηθήσουν ιδιαίτερα στοχευμένες παρεμβάσεις κατά την εξειδίκευση των διατάξεων που αφορούν στην προβλεπόμενη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο «Νέα Διακυβέρνηση». Τέτοιου είδους παρεμβάσεις μπορούν να αναδείξουν εκείνες τις πτυχές του πακέτου Ενέργεια – Κλίμα 2030 που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στη βιώσιμη και ασφαλή ενεργειακή τροφοδοσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα επόμενα χρόνια.

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.